

**Департамент освіти і науки Львівської облдержадміністрації
Галицький та Франківський райони
Департамент освіти та культури
Львівської міської ради**

З В І Т

**про результати дослідження якості
освітнього середовища як виховного простору в
Середній загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів №55
м. Львова**

**Гарасим Н.М. - заступник директора
з навчально-виховної роботи
Войтюк О.Р.- вчитель
інформатики
Кричевець В.А. - педагог організатор**

Львів – 2025

ЗМІСТ

1. Вступ.....	3
2. Розділ І. Методика дослідження якості освітнього середовища закладу освіти як виховного простору:.....	6
2.1. Мета дослідження.....	6
2.2. Завдання дослідження.....	6
2.3. Ключові запитання.....	7
2.4. Інструментарій дослідження.....	8
2.5. Організація та проведення моніторингу.....	9
2.6. Аудиторія дослідження.....	11
3. Розділ II . Аналіз результатів дослідження:.....	13
3.1.Безпечний виховний простір.....	14
3.2.Сповнений довіри виховний простір:.....	18
3.3.Демократичний виховний простір.....	23
3.4.Патріотичний (орієнтований на формування ідентичності політичного українця) виховний простір.....	26
3.5.Культуротворчий (розвивальний, мотивуючий до навчання) виховний простір.....	29
3.6.Відкритий (інклюзивний) виховний простір.....	35
4. Висновки.....	42
5. Рекомендації.....	44

ВСТУП

Пріоритетом освітнього процесу Середньої загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 55 м. Львова є створення такого виховного простору, яке б сприяло формуванню духовно багатой, фізично досконалої, соціально адаптованої, високоерудованої і національно-свідомої особистості учня.

Метою виховної системи закладу освіти є становлення самодостатнього громадянина-патріота України, гуманіста і демократа, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, до успадкування духовних і культурних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин, формування активної громадянської позиції, утвердження національної ідентичності громадян на основі духовно-моральних цінностей Українського народу, національної самобутності.

Головними завданнями закладу освіти є:

- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення, - виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- формування в учнів свідомого й відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, навичок безпечної поведінки;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

Виховний простір – це духовний простір учасників освітнього процесу, простір культури, що впливає на розвиток особистості. Це простір, у якому має бути представлений весь спектр соціальних, культурних та життєвих цінностей, які є надважливими для особистості, яка самореалізується у сучасному світі.

Виховна робота завжди була невід’ємною складовою освітнього процесу, а надто зараз, в умовах військової агресії російської федерації проти України, її важливість складно переоцінити. Усе, що відбувається зараз – це виклик для освітніх закладів, для вчителів, учнів та їхніх батьків (опікунів).

Сьогодні, у суспільно-політичних умовах повномасштабної війни, коли Україна ціною життя Героїв, зусиллями українських військових, добровольців, волонтерів відстоює свободу і територіальну цілісність, пріоритетного значення набуває національно-патріотичне виховання учнівської молоді – формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей.

У сучасній українській школі виховний простір національний, демократично-організований та відкритий. Тільки демократичні відносини у шкільній спільноті сприяють створенню для кожного учня можливостей для самоствердження та забезпечують безперешкодні умови для вияву активності й самореалізації, а опора на національні традиції та відкритість на культуру інших народів, передусім всеєвропейської спільноти, дає змогу вихованцям сформувати свою ідентичність.

Виховний простір у закладі освіти має бути безпечним, моральним, насичений патріотизмом, зорієнтованим на культуротворення, сповнений взаємодовіри та комфортний для учасників освітнього середовища. Ключова вимога до виховного простору – це його гармонійність, яка забезпечується тільки при умові єдності педагогічних впливів на свідомість, почуття й поведінку учнів у навчально-виховному процесі.

Серед важливих аспектів виховного простору закладу освіти є психологічна та емоційна підтримка здобувачів освіти, навчання правил поведінки в умовах воєнного стану (під час повітряних тривог, поводження з вибухонебезпечними предметами, перша домедична допомога тощо), адаптація та підтримка учнів

ВПО, розвиток критичного мислення та медіаграмотності тощо.

Особлива увага у закладі освіти приділяється національно-патріотичному вихованню.

Для визначення якості освітнього середовища як виховного простору 08 квітня 2025 року в Середній загальноосвітній школі I-III ступенів №55 м. Львова було проведено моніторингове дослідження, яке мало на меті оцінити якість виховного простору освітнього середовища закладу освіти та відповідність освітнього середовища школи характеристикам виховного простору, визначеним Стратегією розвитку освіти Львівщини в 2021-2027 роках (безпечний, сповнений довіри, демократичний, патріотичний, культуротворчий, відкритий), визначити систему норм і взаємовідносин між учасниками освітнього процесу, встановити відповідність освітнього процесу закладу освіти в ділянці виховання формулі НУШ (виховання на цінностях), потребам та очікуванням учнів і батьків, виявити проблеми виховного простору, попередити можливі конфлікти, запобігти негативним явищам і тенденціям, окреслити перспективні й актуальні напрямки та шляхи вдосконалення якості освітнього середовища школи у сфері виховання, стимулювати ріст професійної компетентності педагогічних працівників як виховників та надати рекомендації для усіх учасників освітнього процесу.

Аналіз звіту моніторингового дослідження якості освітнього середовища школи як виховного простору буде корисним для педагогічного колективу, батьків (опікунів) та учнів. Врахування результатів моніторингу якості виховного простору допоможе в організації превентивної роботи в школі, плануванні виховних заходів та проєктів згідно з очікуванням спільноти, налагодженню тіснішої співпраці та взаємодії між учасниками освітнього середовища школи із органами влади та самоврядування, громадськістю та громадськими організаціями. Дане дослідження якості виховного простору у закладі освіти проводилося вперше. У ньому взяли участь учні 4-го, 8-их і 10-их класів, педагоги та батьки (опікуни) учасників освітнього процесу.

Розділ І
МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ
ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ
ЯК ВИХОВНОГО ПРОСТОРУ

На виконання наказу Департаменту освіти і науки Львівської облдержадміністрації №02-01/01/42 (п.2.1) від 07.02.2025 р. «Про оцінювання якості освітнього середовища закладів загальної середньої освіти Львівської області, з метою виконання п.7 розділу «Загальна середня освіта» Програми розвитку освіти Львівської області на 2021-2025 роки, затвердженої сесією Львівської обласної ради від 18 лютого 2021 року №64 та розпорядження начальника Львівської обласної військової адміністрації «Щодо внесення змін до Програм розвитку освіти Львівської області на 2021-2025 роки від 31.01.2025 №93/0/5-25ВА, листа КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» від 26.02.2025 р. №67 «Про організацію вимірювання в е-форматі показників якості освітнього середовища та аналіз його результатів», наказу Середньої загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 55 м. Львова №78 від 31.03.2025 року «Про проведення анкетування в е-форматі педагогічних працівників, учнів 4-го, 8-их та 10-их класів, а також батьків (опікунів) цих учнів у 2024/2025 н. р.» дослідження якості освітнього середовища Середньої загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 55 м. Львова, як виховного простору проводилось за допомогою опитування з використанням анкет у е-форматі.

Мета дослідження – оцінити якість освітнього середовища Середньої загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 55 м. Львова як виховного простору, визначити систему норм і взаємовідносин між учасниками освітнього процесу, виявити проблеми, пов'язані з організацією виховання, попередити можливі конфлікти, запобігти негативним явищам і тенденціям, щодо вдосконалення якості освітнього середовища школи у сфері виховання.

Завданням дослідження якості освітнього середовища школи як виховного простору від 08.04.2025 року є:

– оцінити відповідність освітнього середовища закладу освіти характеристикам

виховного простору, визначеним Стратегією розвитку освіти Львівщини в 2021 - 2027 роках, а саме: безпечний, сповнений довіри, демократичний, патріотичний, культуротворчий (розвивальний, такий, що мотивує пізнавальну діяльність), відкритий (інклюзивний);

- окреслення коло потреб школи та визначення напрямів співпраці закладу з іншими соціальними інститутами у справі виховання;

- стимулювання росту професійної компетентності педагогічних працівників як виховників;

- отримання об'єктивної інформації про адекватність результатів виховання ресурсам, що вкладаються в організацію виховної роботи;

- визначення перспективних і актуальних напрямів регіональної освітньої політики у сфері виховання.

Дослідження якості освітнього середовища школи як виховного простору дозволяє дати відповіді на такі **ключові запитання**:

- якою мірою школа забезпечує необхідні умови виховання та захисту учнів та чи відповідає організація освітнього середовища школи вимогам безпеки (безпечний виховний простір);

- чи панують в школі моральні норми, чи створені умови для захисту людської гідності, рівності та справедливості та наскільки педагоги, батьки (опікуни) та учні співпрацюють і довіряють одне одному (виховний простір сповнений довіри);

- якою мірою демократизоване шкільне життя, чи панує між учасниками освітнього процесу школи взаєморозуміння та взаємоповага, чи не обмежується свобода висловлювання, чи дієво працюють органи громадського самоврядування, педагогічна рада, учнівське самоврядування, батьківська рада (демократичний виховний простір);

- наскільки забезпечені можливості учнів самоідентифікуватися як українці, набутти досвіду громадянської поведінки, турботливо ставитися до культури і природи, виявляти повагу до Бога та Людини (патріотичний виховний простір);

- чи в школі забезпечується розвиток творчого потенціалу всіх суб'єктів

виховного процесу та чи освітнє середовище школи є мотивуючим до навчання та пізнавальної діяльності (використовуються активні та інтерактивні методи навчання та виховання, працює бібліотека, наукові гуртки, спортивні секції, мистецькі студії, проводяться турніри, естафети, змагання, організовуються екскурсії тощо) (культуротворчий виховний простір);

– в якій мірі учні школи залучені до виховних справ (позакласної роботи) та громадської діяльності: волонтерства, членства у формальних і неформальних дитячих об'єднаннях тощо, а також наскільки корисні (потрібні) заплановані та проведені шкільні виховні справи (заходи, проєкти) для учасників освітнього процесу (патріотичний та культуротворчий виховний простір);

– в якій мірі створені умови для навчання та виховання дітей з інвалідністю та особливими освітніми потребами (відкритий (інклюзивний) навчально-виховний простір);

– наскільки спільнота школи відкрита до партнерства, чи школа є відкрита для діалогу з батьками, громадськістю, із органами влади та самоврядування (відкритий, сповнений довіри виховний простір).

Інструментарій дослідження

У процесі дослідження було використано наступний інструментарій: розроблені анкети у е-форматі для учнів 4-го, 8-их та 10-их класів, вчителів та батьків (опікунів) учнів 4-го, 8-их та 10-их класів, надані Центром оцінювання якості освітнього середовища закладів освіти Львівщини.

Участь у дослідженні педагогічних працівників, батьків (опікунів) та учнів дозволяє проаналізувати систему виховного простору школи з різних позицій, всебічно підійти до виявлення проблем виховання та очікувань респондентів, налагодити тіснішу взаємодію між вчителями, учнями, батьками (опікунами) та громадськістю і місцевими громадськими об'єднаннями, ефективніше підійти до планування виховної роботи, забезпечення виконання основних виховних завдань школи, впровадження та активне використання інноваційних виховних технологій та подальшого формування виховного простору школи в цілому.

Організація та проведення моніторингу

На виконання наказу Департаменту освіти і науки Львівської облдержадміністрації №02-01/01/42 від 07.02.2025 р. «Про оцінювання якості освітнього середовища закладів загальної середньої освіти Львівської області», листа КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» від 26.02.2025 р. №67 «Про організацію вимірювання в е-форматі показників якості освітнього середовища та аналіз його результатів» у закладі освіти було сформовано робочу групу з вивчення та самооцінювання якості освітнього середовища у е-форматі та створено орієнтовний план роботи даної робочої групи.

До організації проведення комплексного вивчення й самооцінювання якості освітнього середовища як виховного простору на рівні школи були залучені:

- заступник директора з навчально-виховної роботи – Гарасим Н.М.;
- педагог-організатор – Кричевець В.А.;
- вчителі інформатики – Войтюк О.Р., Шумська М.Я.;
- класні керівники 4-го, 8-их та 10-их класів.

За проведенням моніторингу спостерігав практичний психолог школи – Шпорлюк Р.Б.

Учасники анкетування були попередньо проінформовані про особливості електронного анкетування. З метою мінімізації стресу учнів 4-го, 8-их і 10-их класів та педагогічних працівників заступник директора Н.Гарасим продемонструвала відео та провела бесіду з учнями та вчителями про призначення та специфіку анкетування в е-форматі.

Процедура анкетування проводилася відповідно до встановленого графіку.

**Графік
проведення дослідження якості освітнього середовища
у середній загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів № 55
м. Львова**

№ з/п	Респонденти	№ кабінету	Час анкетування	Працівник школи, який відповідає за проведення дослідження
1.	Учні 4-А (І група)	каб. 24	9:30 -10:15	О.Войтюк А.Льків
2.	Учні 4-А (ІІ група)	каб. 37	9:30 -10:15	М.Шумська О.Груба
3.	Учні 8-А	каб. 24	10:35-11:20	Ж.Назар А.Льків
4.	Учні 8-Б	каб.37	10:35-11:20	М.Шумська О.Груба
5.	Учні 10-А	каб.24	11:40-12:25	О.Войтюк А.Льків
6.	Учні 10-Б	каб.37	11:40-12:25	М.Шумська О.Груба
7.	Педагогічні працівники (ПС вчителів іноземної мови, ПС вчителів словесності, ПС вчителів історії, ПС художньо-естетичного циклу, ПС вчителів початкових класів та ГПД	каб.36	15 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	М.Лакома, заступник директора з НВР
8.	Педагогічні працівники (ПС вчителів математиків та інформатиків, ПС вчителів природничого циклу, асистенти вчителів, бібліотекар, соціальний педагог, практичний психолог	каб.35	15 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	О.Лозинська заступник директора з НВР

	Батьки (опікуни) учнів 4, 8-их та 10-их класів		в зручний для батьків час в день проведення анкетування	Класні керівники 4,8-х,10-хкл.надають логін і пароль батьківським громадам
--	--	--	---	--

Виконавцями дослідження були прийняті відповідні міри для успішного завершення дослідження. В ході проведення моніторингу не виявлено порушень, тому негативних впливів на результати досліджень не було. Строге дотримання процедури проведення моніторингу, зміст анкет та характеристики респондентів дають підстави визнати змістовність отриманих даних (валідність) та можна впевнено говорити про достовірність результатів анкетування.

Дослідженням було охоплено 70 педагогів, 26 учні 10-их класів, що складає 68,3% від загальної кількості десятикласників, 36 учнів 8-их класів, що складає 81,1% від загальної кількості восьмикласників та 24 учнів 4-их класу, що складає 96,7% від загальної кількості четвертокласників, а також 86 батьків (опікунів), що складає 82% серед усіх батьків 4-го, 8-х,10-х. Серед здобувачів освіти в опитуванні взяли участь 39 дівчат та 47хлопці. Це – усі учні 4-их, 8-их та 10-их класів.

Серед 60 вчителів в опитуванні взяли участь 49 жінок та 11 чоловіків (10 анкет некоректно заповнені). Серед них 11 учителів початкових класів, 17 вчителів природничо-математичних дисциплін, інформатики і технологій, 18 вчителів гуманітарних дисциплін (мов, літератури, історії, мистецтв) та фізичної культури, педагог-організатор, асистент учителя, шкільний психолог, заступник директора – 25.

Зокрема:

– працівників із педагогічним стажем:

- до 10 років – 12 респондентів;
- від 11 до 20 років – 7 респондентів;
- понад 20 років – 41 респондентів.

- педагогічних працівників із кваліфікаційною категорією: ·
«Спеціаліст» - 14 респондентів;
- «Спеціаліст другої категорії» або «Спеціаліст першої категорії» - 9 респондентів;
- «Спеціаліст вищої категорії» - 37 респонденти.

Щодо батьків (опікунів), то в опитуванні взяли участь 86 учасник (з них 13 респонденти некоректно заповнили анкету), 68 жінок та 5 чоловіків . Більшість батьків є віком від 36 до 45 років – 36 респонденти, віком до 35 років – 11 респондент, від 46 і більше років – 16 респондентів. Серед них з вищою непедагогічною освітою (бакалавр/спеціаліст/магістр) – 39 респондентів, з середньою або середньою спеціальною не педагогічною освітою – 24 респонденти, з педагогічною освітою (молодший спеціаліст/бакалавр/магістр) – 9 респондентів, наявний науковий ступінь / вчене звання – 1 респондент.

Подані у звіті результати дослідження призначені для:

- Департаменту освіти та культури Львівської міської ради на основі об'єктивної оцінки стану освітнього простору Середньої загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №55 м. Львова визначити ефективність прийнятих в ділянці виховання управлінських рішень;

- шкільної спільноти Середньої загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 55 м. Львова завдяки проведеному дослідженню оцінити якість проведених виховних заходів як інструмента забезпечення корисних для виховання взаємовідносин між різними категоріями учасників навчально-виховного процесу школи;

Моніторинг виховного простору як освітнього, дозволить визначити якість та ефективність організації навчання та виховання в освітньому навчальному закладі. За результатами цього і наступних досліджень можна буде судити про освітній простір навчального закладу та приймати відповідні організаційні і кадрові рішення.

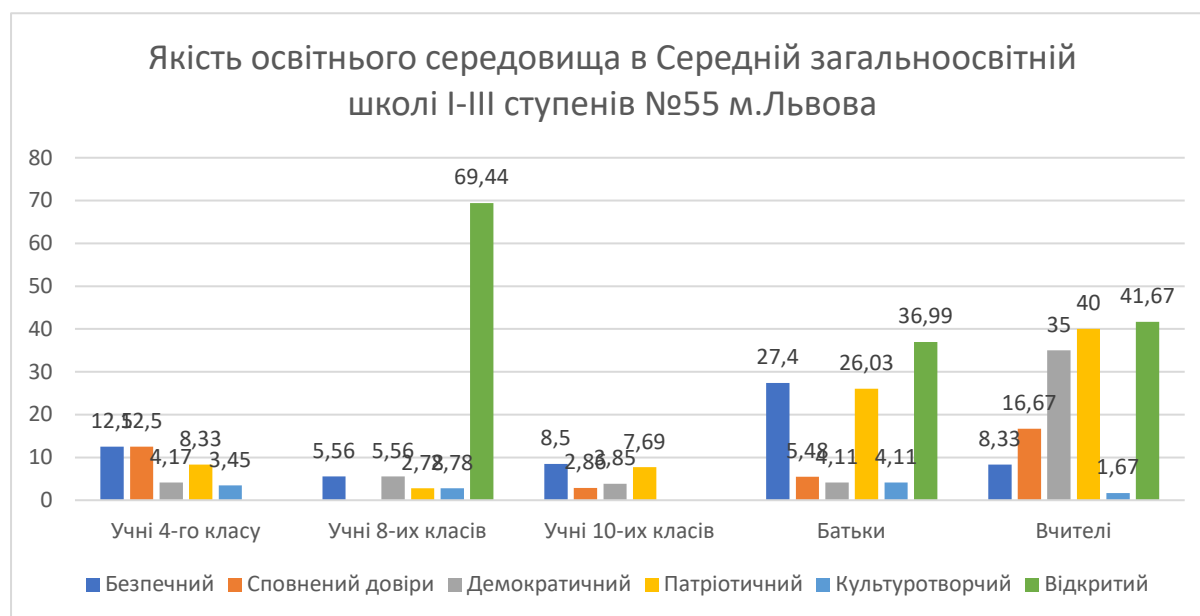
Розділ II

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Відповідно до регіонального стандарту виховний простір освітнього середовища закладу освіти має бути безпечний, сповнений довіри, демократичний, патріотичний, культуротворчий (розвивальний, такий, що мотивує пізнавальну діяльність), відкритий (інклюзивний), безпечний виховний простір.

Питання безпеки закладів освіти та забезпечення рівних, належних і безпечних умов здобуття освіти та організації безпечного освітнього середовища є особливо актуальним у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України.

Згідно з проведеним опитуванням респондентів школи щодо якості освітнього середовища Середньої загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №55 м. Львова отримали наступні результати:

Аналіз якості освітнього середовища Середньої загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №55 м. Львова за критеріями сучасного виховного простору української школи.

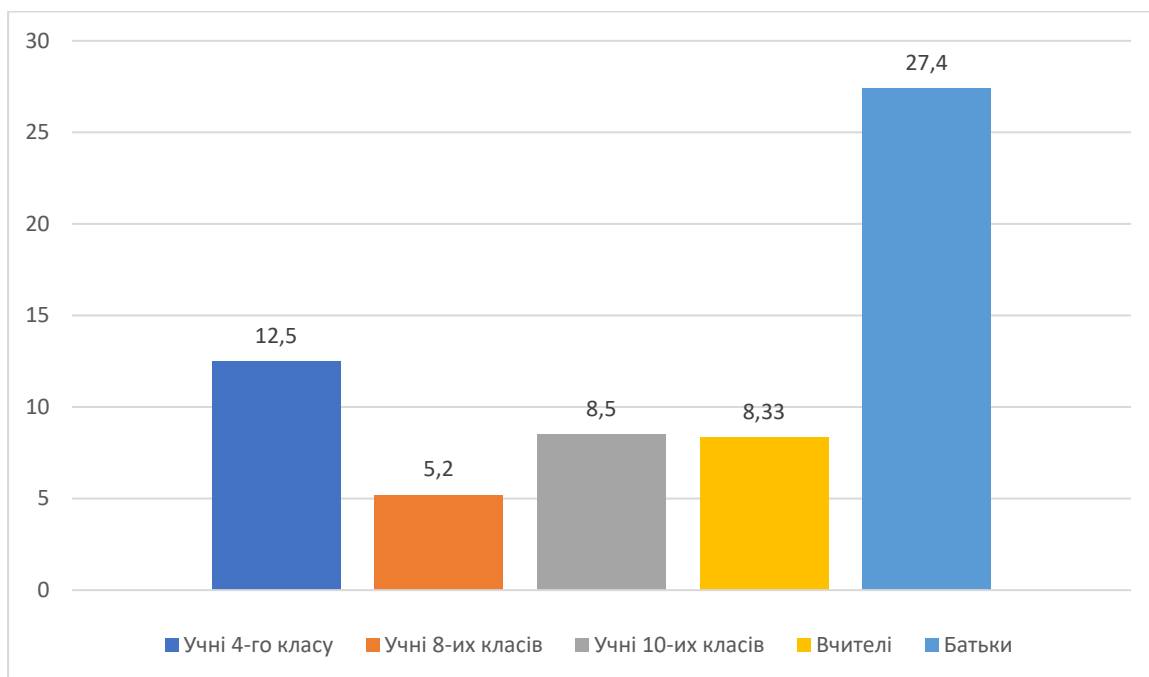
Ключове питання:

У якій мірі освітнє середовище у Середній загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів № 55 м. Львова забезпечує учасників освітнього процесу від заподіяння фізичної, майнової та/або моральної шкоди (безпечний виховний простір)?

Теза: в Середній загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів №55 м. Львова частково сформований безпечний освітній простір як виховний.

Безпечним простір визнали:

- 12,5 % учнів 4-го класу;
- 5,6% учнів 8-их класів;
- 8,5 % учнів 10-х класів
- 8,33 % вчителів;
- 27,4 % батьків.

Учні з задоволенням ходять до школи (60,27 % опитаних батьків), тому що їм подобається вчитися (37,50 %), подобається бачитися у школі з друзями (58,33%), не подобається вчитися (4,6 %) – відповіді учнів 4-го класу. У 8-их та 10-их класах цікавляться навчанням відповідно 36,11 % і 30,77 % опитаних; подобається проводити час спільно – 61,11 % та 46,15 %; близько

61,11% учнів 8-их класів та 42,31% учнів 10-их класів не цікаво вчитися та не цікаво те, що відбувається в школі.

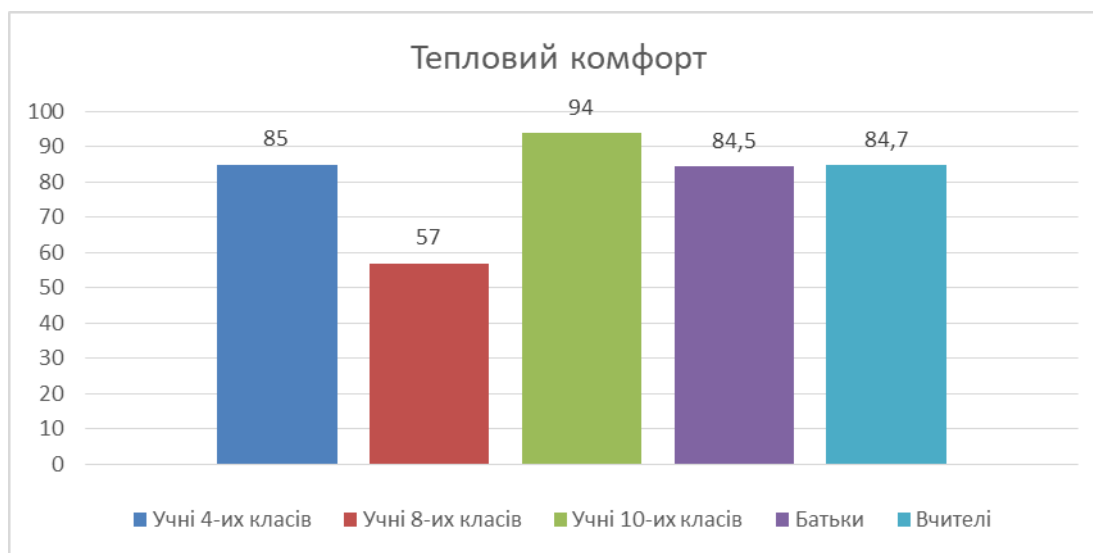
У школі доброзичлива атмосфера, гарні відносини між учнями: це підтвердили учні 4-го класу (50 %), їх підтримали учні 8-их класів (61,11 %) та 62,9 % учнів 10-их класів.

Батьки (54,79 %) зазначили, що у закладі освіти немає цькування учнів (булінгу).

У закладі освіти є досить безпечно, так відповіли (50,00 %) учнів 4-го класу, тому що вони ніколи не бачили знущання над ученицею/учнем школи. Здобувачі освіти 8-их класів (55,56 %) та (46,15 %) учнів 10-их класів, також ніколи не були свідками розбірок між учнями, їх підтримали батьки (73,4 %).

Батьки учнів відзначають комфортні умови перебування своїх дітей у навчальному закладі:

- «у шкільних приміщеннях завжди прибрано» (72,60 %),
- «достатньо тепло в осінньо-зимовий період» (78,08 %),
- «навчальні приміщення добре освітлюються» (84,93%).

У нашому закладі освіти перед уроками провітрюються класні кімнати, повітря завжди свіже, думати легко, так вважають 45,83 % учнів 4-го класу, завжди тепло, зазначили учні 4-го класу (62,50 %), із думкою четвертокласників погодилися учні 8-их класів (58,33%), та учні 10-их класів

(34,62%). Батьки також зазначили, що у школі достатньо тепло в осінньо-зимовий період (78,08 %), вчителі (68,33 %) підтримали батьків та учнів.

Освітлення класів дуже добре, легко читати і писати, про це зазначили учні 4-их класів (45,83 %). Батьки (84,93%) та вчителі (68,33 %) також задоволені якістю освітлення у навчальних класах.

Однією із важливих складових успішного шкільного освітнього процесу є здорове харчування. Дирекція школи дбає про здорове харчування. У нашій шкільній їдальні їжа смачна і подобається учням 4-их класів (41,67 %), гаряча їжа не смакує учням 8-их класів (36,11 %), думку восьмикласників підтримали учні 10-их класів (53,85%; 45,95 %) батьків вважають, що їхній дитині їжа у шкільній їдальні здебільшого не смакує.

Медичне обслуговування здобувачів освіти та педагогів відповідає вимогам: медичний працівник завжди присутній, регулярно проводяться медогляди учнів (40 % опитаних вчителів).

Школярі не мають шкідливих звичок, за спостереженнями учнів 4-го класу (75 %), випадків паління цигарок у школі або неподалік не було ніколи, також 100% учнів 4-го класу зазначили, що ніколи не траплялися випадки в школі або неподалік вживання учнями алкоголю, а 70,83% учнів 4-го класу вибрали відповідь, що ніколи не бачили щоб учні школи вдихали чи нюхали одурманюючі речовини. Варто зауважити, що близько 12,5% опитаним складно було відповісти на ці питання. Батьки (50,68 %) погодилися із думкою дітей, що куріння поблизу школи немає, зазначивши, що учні не вживають алкоголь (89,04 %) та наркотики (95,89 %). Вчителі розділили думку батьків, що куріння поблизу школи нема (66,67%), а також немає вживання алкоголю(93,33%),наркотиків учнями- (100 %).

Під час подорожей, учнівських вечорів або інших заходів школярі не виявляли шкідливих звичок, так відповіли учні 8-их класів зокрема: не вживали пива, вина (відповіді 91,67 %), міцних алкогольних напоїв (88,89 % учнів), наркотиків (100% учнів). Учні 10-их класів також зазначили, що ніколи не зловживали цигарками (65,38 %), міцними напоями (92,31%) та наркотиками (96,15 %).

У школі (класі) учні спокійно залишають свої речі, тому що ніколи не чули про крадіжки, вчинені учнями у школі або неподалік, зазначають учні 4-го класу (54,17 %). Батьки погодилися із думкою дітей, бо не були свідками таких вчинків (73,97 %), думка вчителів (65%) практично співпадає з думкою батьків.

У закладі освіти вчителі велику увагу приділяють вихованню гуманного ставлення до тварин, тому знущання над тваринами немає (95% опитаних вчителів та 97,6 % опитаних батьків погодилися із цим твердженням).

Учителі та дирекція школи дбають про безпеку учасників навчального процесу: учні ознайомлені із правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій (98,33% відповіді вчителів), 86,67 % педагогів пройшли навчання з питань надання домедичної допомоги. Батьки (98,63%) знають, що їхні діти ознайомлені із правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій.

Вчителі (66,67%) у школі не відчують несправедливої оцінки від дирекції школи та не були предметом булінгу у школі (66,67 %), їм не відомо про випадки хабарництва (96,67%).

Опитані батьки здобувачів освіти вважають (87,67%), що оцінювання у школі справедливе. Педагоги школи (35%) дотримуються норм навчального навантаження на учнів. В школі дуже рідко трапляються невинуваті пропуски уроків, стверджують вчителі школи (63,33 %).

Для вирішення навчальних завдань батьки (58,9%) знають, що їхні діти можуть скористатися шкільним комп'ютером. Батьки (97,26%) проінформовані про те, що у школі проводяться відповідні заходи щодо безпечного користування інтернетом.

У школі педагоги цікавляться думкою батьків щодо умов навчання, адаптації та інтеграції дітей у навчальному закладі, про це і зазначають 78,08 % опитаних батьків здобувачів освіти. Педагогічний колектив школи завжди підтримує ініціативи родин учнів, щодо облаштування освітнього середовища школи (дизайну класів, їдальні, оформлення коридорів, озеленення) (67,12%) (відповіді батьків).

Останнім часом, серед населення збільшилася кількість проявів вживання лайливих слів. На жаль, діти також стали частіше лихословити. Тому,

аналізуючи результати анкетування серед батьківської та вчительської спільнот, бачимо, що, все ж таки, більшість помічає вживання учнями лайливих слів, але рідко (58,33% - вчителі, 38,6 % - батьки (опікуни), варіант «ніколи» обрали 15% учителів та 23,29% - батьки (опікуни), варіант «досить часто» - 21,67% - вчителі, 24,66 % - батьки (опікуни).

Отже, батькам (опікунам) та педагогічним працівникам потрібно звернути увагу дітей на уникання лихослів'я серед здобувачів освіти.

Відсотки безпечності нижчі від очікуваних тому що:

- частина учнів не харчується в шкільній їдальні: 16,44% батьків відповіли, що їхні діти не харчуються у шкільній їдальні;
- деякі учні зазначили, що деколи їжа смачна у шкільній їдальні, а деколи - ні (25%; 36,11%; 53,85 %) (4,8,10-ті класи), 47,95 % батьків такої ж думки;
- в окремих кабінетах не достатньо тепло у сильні морози (9,2 %; 58,33%; 57,69 %) (4,8,10-ті класи), їх підтримали 15 % батьків;
- трапляються випадки паління біля школи, про це зауважили батьки (38,36%) та учні (12,5%; 11,11%; 11,54 %) (4,8,10-ти класники);
- 34,62 % учнів 10 класів відчують цькування учнів, їх підтримали 8,33 % учнів 8-их класів, 54,17% опитаних учнів 4-го класу відповіли, що в класі є дитина, яку ображають.

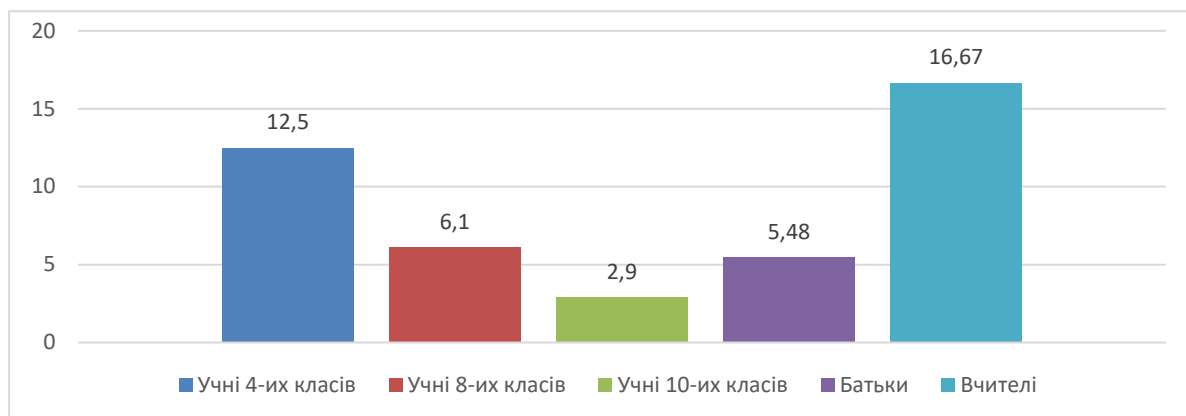
Ключове питання:

Наскільки педагоги, батьки та учні співпрацюють і довіряють одне одному (виховний простір сповнений довіри)?

Теза: у навчальному закладі не повністю сформований виховний простір, сповнений довіри.

Виховний простір, сповнений довіри визнали:

- 12,5 % учнів 4-го класі;
- 6,1 % учнів 8-х класів;
- 2,9 % учнів 10-их класів;
- 5,48 % батьків;
- 16,67% вчителів.

Більшість здобувачів освіти довіряють учителям та класним керівникам, відчуючи їхню підтримку в освітньому закладі. Так, 41,8% учнів 4-го класу стверджують, що вони можуть звернутися за допомогою до своїх вчителів, вчителі зі своїми учнями приязні, доброзичливі (45,83 %). Їх підтримують 8, 10-ти класники, зазначивши, що думку учнів вислуховують і обмірковують (41,5 %; 47,3%) (відповіді 8,10-ти класники).

Школярі довіряють:

- керівникам школи (директору, заступникам) (41,67%; 16,67%; 11,54 %) (відповіді учнів 4,8,10 класів);
- усім вчителям, які їх навчають і навчали (54,17%) (відповіді учнів 4 класів);
- класному керівникові (41,67%; 50%; 57,69 %) (відповіді учнів 4, 8, 10 класів);
- шкільному психологу (5,4 %; 2,78 %; 7,69%) (відповіді учнів 4, 8, 10 класів);
- багатьом учителям (16,67%; 7,69 %) (відповіді учнів 8, 10 класів);
- декільком учителям (22,22%; 19,23 %) (відповіді учнів 8, 10 класів);
- нікому не довіряю (8,33% , 7,69%)

У класах школи панує доброзичлива атмосфера, так більшість вчителів на помилки учнів реагують здебільшого спокійно, самі допомагають виправити помилку або пропонують зробити це комусь з класу (49,3 %)- відповіли учні 4-

го класу. Більшості школярів подобається, як вчителі проводять уроки (63,5%), педагоги допомагають, коли хтось з класу не розуміє, як виконати завдання (26,92%) (відповіді учнів 10-их класів); вчителі завжди заохочують запитувати, пояснюють незрозумілі теми (47,22 %) (відповіді учнів 8-тих класів). Між педагогами і батьками (опікунами) учнів відкриті, довірливі взаємини; так педагоги та дирекція разом з батьками вирішують проблеми, довіряють одне одному (65,75 %).

Доброзичливими є стосунки і між всіма учасниками навчально виховного процесу в закладі освіти:

— між працівниками школи:

- товариські, довірливі (21,67%);
- партнерські, найчастіше співпрацюють (68,33 %);

— між педагогами і дирекцією:

- товариські, довірливі (30%);
- партнерські, найчастіше співпрацюють (63,33 %);

— між учнями:

- товариські, довірливі (60%);
- партнерські, найчастіше співпрацюють (38,33%);

— між вчителями і учнями:

- товариські, довірливі (45%);
- партнерські, найчастіше співпрацюють (51,67%);

— між педагогами і батьками:

- товариські, довірливі (21,67 %);
- партнерські, найчастіше співпрацюють (73,33 %);

— між дирекцією і батьками:

- товариські, довірливі (21,67%);
- партнерські, найчастіше співпрацюють (75%).

У закладі освіти доброзичесне оцінювання результатів навчання учнів: 79,17 % учнів 4-го класу, 41,67 % учнів 8-их класів, 30,77 % - учні 10-их класів

вважають, що у нашому закладі оцінювання справедливе. Батьки (87,67%) та вчителі (63,33 %), теж вважають що в освітньому закладі прозоре та справедливе оцінювання навчальних досягнень учнів.

У нашому навчальному закладі відсутні:

- дискримінація за статевою ознакою (сексизм) (93,15% батьки, 96,67% вчителі);
- порушення права на свободу совісті та віросповідання (95 % вчителі);
- дискримінація за расовою приналежністю (98,33% вчителі); ■ мобінг (93,33% вчителі).

Вчителі толерантно ставляться до своїх учнів, виявляючи повагу до учнів, не принижуючи їхню гідність (65,75% батьки).

Більшість членів батьківської і педагогічної спільнот вказали на те, що у школі майже не має зривів уроків. Згідно з результатами опитування, бачимо, що респонденти зазначили:

- «Ніколи»: вчителі – 16,67 %, батьки (опікуни) – 28,77%;
- «Рідко»: вчителі – 63,33%, батьки (опікуни) – 56,16 %;
- «Досить часто»: вчителі – 18,33%, батьки (опікуни) – 10,96 %.

У закладі освіти здійснюється постійний аналіз причин відсутності здобувачів освіти. На основі результатів аналізу приймаються відповідні рішення.

Питання щодо відвідування учнями навчальних занять розглядають на нараді при директорові, на засіданнях педагогічної ради.

Співставивши результати анкетування серед батьків (опікунів) та педагогічних працівників, бачимо, що є певні відмінності у відповідях респондентів. Так більшість вчителів зазначили, що невинуватені пропуски у закладі трапляються рідко – 63,33 %, в той час лише 28,77 % батьків (опікунів) притримуються цієї думки. Більшість батьків (опікунів) – 56,16 % вказали, що їхні діти не пропускають уроків без поважних причин, в той час так вважають лише 18,33 % вчителів. Варіант відповіді «досить часто» вибрали 18,33 % педагогів та 10,96 % батьків (опікунів), «дуже часто» - 1,67% учителів, 4,11 % з батьківської спільноти.

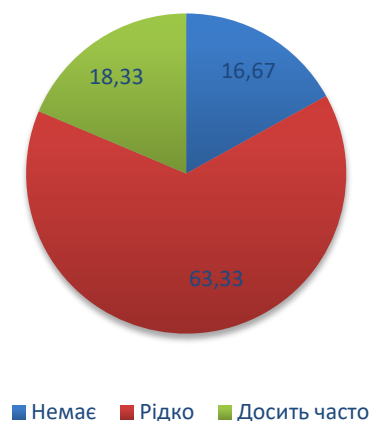
**Чи траплялись у закладі освіти
невиправдані пропуски уроків?**

Батьки

**Чи траплялись у закладі освіти невинуватені
пропуски уроків?**

Вчителі

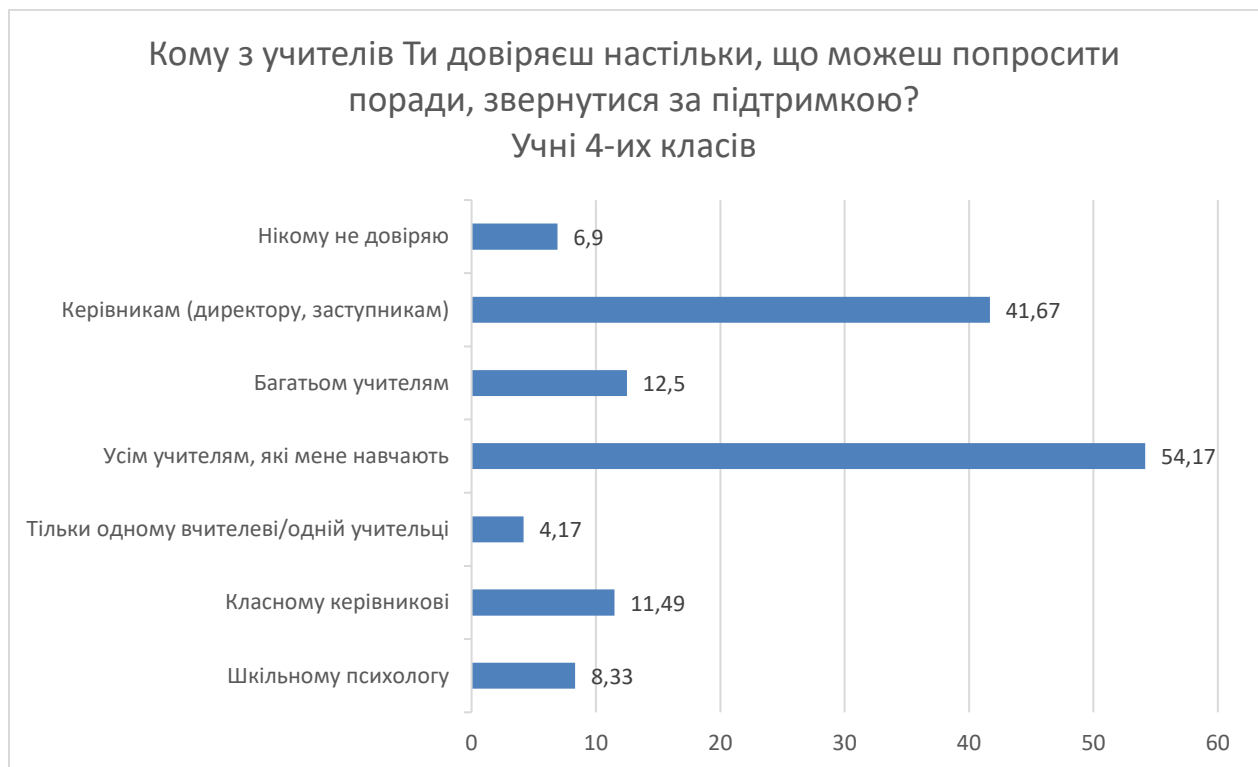

Показник довіри не повністю сформований, тому що:

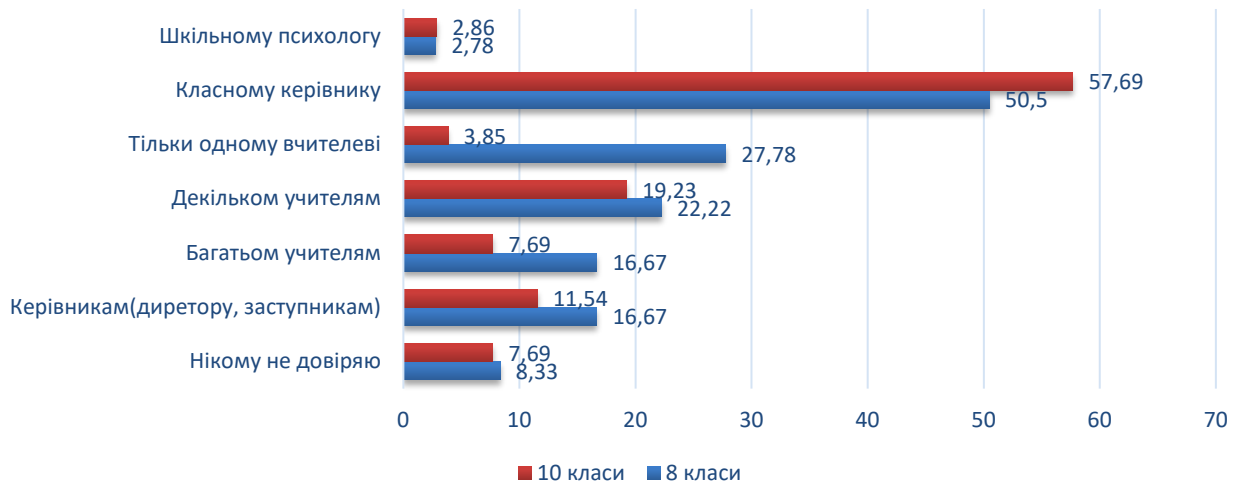
- у закладі освіти трапляються крадіжки (інколи – 37,50%) (відповіді учнів

4-го класу) та випадки розбірок між учнями (інколи – 33,33 % 10-ті класи, 30,77 % 8-мі класи;

- молодші старшокласники(4 класи) зазначили, що у класі є учні, над якими збиткуються (ображають, цькують 37,50 %);
- у школі є учні, з яких збиткуються (47,22 % -8 класи, 34,62 % - 10 класи);
- не завжди є справедливим оцінювання навчальних досягнень окремими вчителями (16,67 %; 41,67 %; 30,77 %) (відповіді учнів 4,8,10-их класів);
- не всі вчителі пояснюють незрозумілі теми на прохання учнів: «це залежить від теми і від учителя» зазначили (50 % опитаних учнів 8-тих класів та 69,23 % 10-ти класників);
- є вчитель/учителька, який/яка безпідставно кричить на нас, погрожує, обзиває, - і це образливо (відповіді 19,44 % - учні 8-их класів).

Кому з учителів Ти довіряєш настільки, що можеш попросити поради, звернутися за підтримкою? Учні 8-их, 10-их класів

Як бачимо, за результатами проведеного дослідження, більшість респондентів вказали на те, що між батьками та вчителями склалися довірливі взаємини. Педагогічні працівники школи дотримуються загальноприйнятих етичних норм в освітній діяльності. З цією метою вчителі з повагою ставляться до осіб, які здобувають освіту, до їхніх батьків та осіб, які їх замінюють, незалежно від віку, статі, стану здоров'я, громадянства, національності, ставлення до релігії, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, а також інших обставин.

Ключове питання

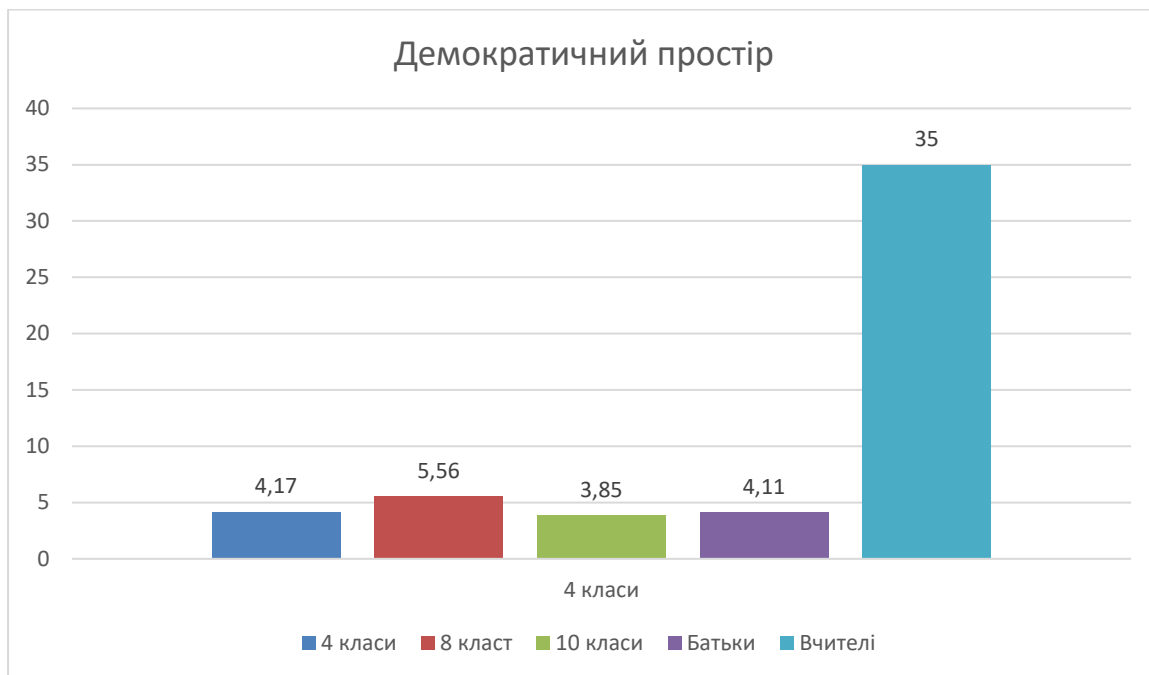
Чи відповідають взаємовідносини між учасниками освітнього процесу принципам демократії та вимогам чинного освітнього законодавства (демократичний виховний простір)?

Теза: в закладі освіти виховний простір є не повністю демократичним.

Вважають, що в школі демократичний виховний простір:

- 4,17 % учнів 4 класу;
- 5,56 % учнів 8 класів;
- 3,85% учнів 10 класів;
- 35% вчителів;

▪ 4,11 % батьків.

У нашому закладі освіти захищені права і свободи, зокрема ті, що визначені у статуті шкільної учнівської спільноти і немає потреби їх відстоювати (33,33 %; 34,62 %) (відповіді 8,10 класи).

Більшість батьків учнів (93,155 %) зазначають, що їм невідомі факти дискримінації за статевою ознакою, приниження їхніх дітей з боку вчителів (90,7 %), вимогання педагогами хабарів (65,75%), психологічний тиск педагогів на батьків (95,89 %), наклепи (90,41 %), порушення прав, свободи, совісті та віросповідання учнів (94,52 %).

Дирекція запобігає конфліктам, бо відслідковує навчальний процес (28,33 %) і вживає заходів, якщо вони трапилися або коли отримує конкретні запити про допомогу (20 %).

Вчителі у своїх відповідях зазначили що беруть участь у написанні освітньої програми закладу (36,67%), річного плану роботи закладу (60,00 %), виховної програми (46,67 %), правил внутрішнього розпорядку (25,00%), стратегії розвитку закладу освіти (23,33 %), процедури внутрішньої системи освіти (13,33 %).

У закладі освіти активно працює учнівське самоврядування. Керівництво школи і вчителі завжди зважають на рішення органів учнівського самоврядування та думку учнів (38,89%; 26,92 %) (опитаних 8 і 10-ти класників).

На думку учнів 8 і 10 класів, корисність учнівського самоврядування в тому, що воно:

- ухвалює потрібні учням рішення (30,56 %; 17,14 %);

- відстоює інтереси учнівства на педагогічній раді та перед адміністрацією школи (33,33%; 22,86 %);
- проводить цікаві пізнавальні і розважальні заходи (змагання, дебати, вечори) (13,89%; 20 %);
- в конфліктних ситуаціях виступає на захист прав учнів (16,67 %; 3,85%);
- інформує учнів про способи та інструменти захисту своїх прав і свобод (13,89 %; 14,29 %).

Вибори проходять з повним дотриманням процедури (63,89 %; 57,69%) (відповіді 8, 10-ти класників). Вирішальним для школярів при голосуванні є :

- особисті якості кандидатів (ініціативність, наполегливість, відповідальність) (33,33 %; 37,14 %);
- думка товаришів/товаришок (27,78 %; 34,62 %);
- програма (план) дій кандидата, його/її зобов'язання (30,56 %; 30,77 %);
- поради вчителів та інших дорослих (8,33%; 3,85%);
- «привабливість образу» (22,22%; 19,23 %).

Органи учнівського самоврядування щорічно:

- звітують на зборах (25,00 %; 26,92 %);
- звітують делегати парламенту перед однокласниками (2,78; 3,85%); - звітує голова ради перед учнівським парламентом на зборах учнів (5,56%; 19,23%).

Батьки школярів – активні учасники виборів до органів громадського самоврядування закладу – беруть участь у виборах:

- до органу батьківської ради класу (батьківського комітету) (50,68 %).

Батьки школярів, цікавляться діяльністю школи, слідкують за тим, щоб всі вибори були проведені відповідно до норми Положення про вибори. Батьківська рада:

- відстоює інтереси батьківської громади на педагогічній раді та перед адміністрацією школи (36,99 %);
- захищає права дітей у конфліктних ситуаціях, інформує батьків про можливості захисту своїх прав як учасників освітнього процесу (16,44 %);
- організовує ряд заходів для привернення уваги вчителів і батьків до проблем дітей та родин (6,85 %);

- проводить цікаві родинні, пізнавальні і розважальні заходи (19,18 %); - допомагає педагогам проводити загальношкільні урочистості (26,03 %) (відповіді батьків).

Отже, демократичний виховний простір у нашому освітньому закладі сформований не повністю.

Показник демократичності нижчий від очікуваного через:

- частина учнів 8 класів (38,89 %) зазначають, що буває, що окремі права потрібно відстоювати, їх підтримали 46,15 % 10-ти класників;
- батьки відзначили, що якщо дитина звертається про допомогу з особистих питань на розуміння, підтримку педагогів, можуть розраховувати не від усіх вчителів (27,40 %);
- частина опитаних батьків учнів (26,03 %) не впевнені у прозорості системи оцінювання;
- значна частина учнів не є активними учасниками шкільної спільноти;
- значна частина (50,00 %; 50,00 %) учнів 8,10 класів не брали участі в голосуванні до органів учнівського самоврядування;
- 19,23 % (10 класи) заявили, що учнівське самоврядування в школі не потрібне;
- 27,78 %, 38,46 % учнів 8-их, 10-их класів відповіли, що їм байдуже на звітність учнівського самоврядування.

Ключове питання:

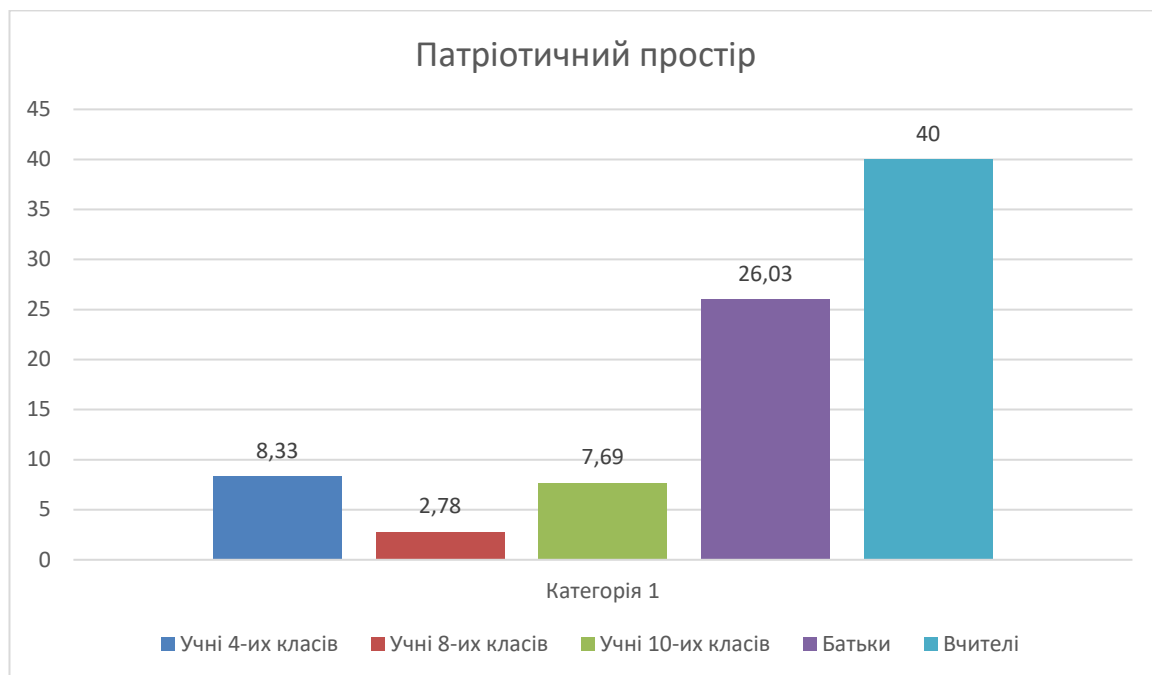
У якій мірі учні залучені до виховних справ (позакласної роботи) та громадської діяльності: волонтерства, членства у формальних і неформальних дитячих об'єднаннях тощо (виховний простір патріотичний)?

Теза: в освітньому закладі не повністю сформований патріотичний освітній простір як виховний

Патріотичним простір визнали:

- 8,33 % учнів 4-их класів;
- 2,78% учнів 8-их класів;
- 7,69% учнів 10-их класів;

- 40,00 % вчителів;
- 26,03% батьків.

Учні (79,17 %; 83,33 %; 88,46 %) (4, 8, 10-ті класи), всі вчителі та батьки зазначають, що на уроках розмовляють державною мовою. Здобувачі освіти з повагою ставляться до вшанування державних символів України (41,66 %; 41,67 %; 84,72 %; 83,56 %) (8, 10-ті класи вчителі, батьки).

Школярі вміють використовувати потрібні слова, жести, стройові положення (наприклад, стройове положення «Струнко!») під час вшанування державної символіки (прапора, герба), а також полеглих українських героїв (33,33 % учнів 4-их класів).

Школярі виконують напам'ять Гімн України (87,50 % учнів 4-их класів), вміють описувати прапор України (91,67 % учнів 4-их класів), уміють розповідати про походження малого Державного Герба України (20,83 % учнів 4-их класів).

Школярі знають про такі історичні постаті як Тарас Шевченко, Леся Українка, Роман Шухевич, Герої Небесної Сотні, можуть пояснити, за що вони їх цінують (79,17% учнів 4-их класів).

Здобувачі освіти нашого закладу люблять брати участь в екскурсіях (в музеї, вулицями рідного краю), на які вирушали минулого навчального року (70,83 %

учнів 4-го класу відповіли, що їм було дуже цікаво; 25,00 % респондентів відповіли, що деякі екскурсії їм сподобалися). Учням 8-их класів (38,89 %) та учням 10-их класів (61,54 %) також сподобалися походи та туристичні поїздки. 74,4 % батьків задоволені діяльністю педагогів, які відповідально ставилися до організації екскурсій та туристичних походів. Учителі (98,5 %) задоволені активною участю учнів в організації таких заходів.

Школярі із задоволенням беруть участь у відзначенні державних та релігійних свят (58,33% учнів 4-их класів), учням 8-их (69,23 %) та 10-их (62,86 %) класів подобалося як минулого навчального року організовували шкільні заходи до важливих днів чи пам'ятних дат. 57,36% батьків зазначили, що їхні діти із постійно брали активну участь в організації таких заходів. Такими заходами були: День гідності і свободи, День захисників і захисниць України, День українського козацтва, Покрови пресвятої Богородиці та день створення УПА, День Незалежності України - це свято вільного духом, сильного та незламного народу!», День Державного прапора, Міжнародний день захисту дітей, фестиваль патріотичної пісні, Всесвітній день вишиванки та багато інших. 45,61 % опитаних батьків зазначили, що частина батьківського колективу постійно задіяна у виховних заходах, які проводяться в школі, ще 31,66 % є активними організаторами виховних справ.

Школярі дбають про благоустрій школи та навколишнього громадського простору, спільно з вчителями організовують цікаві заходи (55,72 % учнів 8-их та 32,86 % учнів 10-их класів).

У школі учні мають можливість поспілкуватися з активістами громадських організацій, волонтерами, учасниками бойових дій у російсько – українській війні (47,22% учнів 8-их та 73,08 % учнів 10-их класів). Батьки (68,49 %) та вчителі (83,33 %) підтримують та ініціюють зустрічі з активістами громадських організацій, волонтерами, учасниками бойових дій у російсько-українській війні. У школі також пропагують волонтерство та організовують різноспрямовані волонтерські акції, педагоги підтримують волонтерські ініціативи учнівства (70,83 %), зокрема, проводяться благодійні ярмарки для воїнів ЗСУ.

Отже, патріотичний виховний простір у нашому освітньому закладі сформований частково.

Показник патріотичності нижчий від очікуваного через наступні причини:

- частина батьків (15,07 %), учнів 10-их класів (19,23 %) зазначили, що жодного разу ні волонтерів, ні громадських активістів, ні воїнів ЗСУ до заходів не залучали, що свідчить про недостатню просвітницько-інформаційну роботу закладу освіти;
- 16,44 % батьків відповіли, що їх дитина не брала участі в заходах, орієнтованих на пізнання історії України, відвідування історичних або краєзнавчих музеїв, музеїв-садиб когось з історичних діячів;
- 27,78%, 7,69 % учнів 8, 10 класів відповіли, що в школі траплялися прояви вандалізму (свідоме нищення учнями школи насаджень, пам'яток чи громадського, зокрема шкільного майна);
- 2,78 %, 18,57 % учнів 8, 10 класів зазначили, що їм не подобається, як минулого календарного року організували шкільні заходи до важливих днів чи пам'ятних дат (наприклад, Шевченківські дні, Різдвяні свята, дні пам'яті жертв Голодомору, Небесної Сотні тощо).

Ключове питання:

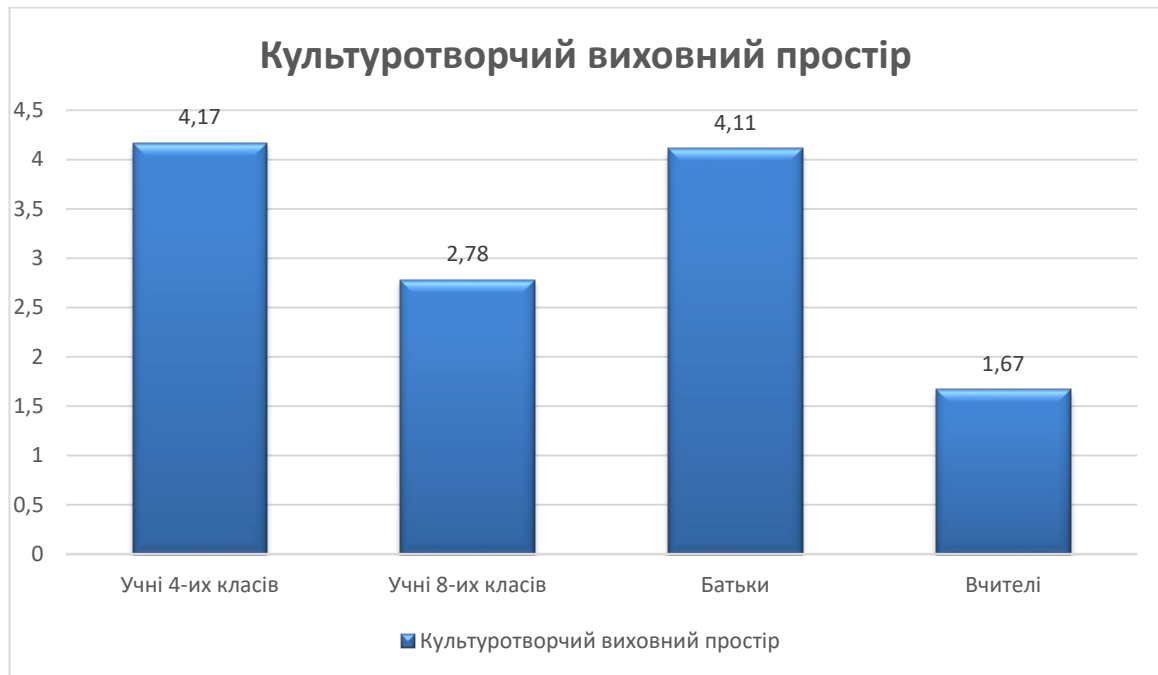
Чи в закладі освіти забезпечується розвиток творчого потенціалу всіх суб'єктів виховного процесу та чи освітнє середовище є мотивуючим до навчання та пізнавальної діяльності (використовуються активні та інтерактивні методи навчання та виховання, працює бібліотека, наукові гуртки, спортивні секції, мистецькі студії, проводяться турніри, естафети, змагання, організовуються екскурсії тощо)?

Теза: в освітньому закладі частково сформований культуротворчий (розвивальний, мотивуючий до навчання) виховний простір як виховний.

Культуротворчим виховний простір визнали:

- 4,17 % учнів 4-их класів;
- 2,78 % учні 8-их класів;
- 4,11 % батьків;

- 1,67 % вчителів.

У своїх анкетах учителі зазначили, що на перервах та в позаурочний час учні мають змогу користуватися:

- ігровим майданчиком для учнів початкової школи – 65,00 %; • спортивним майданчиком для учнів 4 і 8(10) класів – 51,66 %; • спортивним обладнанням в приміщеннях закладу (напр., столи для настільного тенісу) – 70,00%;
- обладнанням спортивного залу – 68,33 %;
- обладнанням та інвентарем спеціального призначення на час роботи спортивних секцій – 38,33 %;
- обладнанням та інвентарем під час проведення у закладі спортивних змагань, турнірів – 55,00 %;
- обладнанням та інвентарем партнерів - спортивної школи, клубу тощо – 13,33%;
- перерви (фізкультхвилинки, руханки) під час навчального заняття – 51,67 %;
- піші екскурсії, експедиції, подорожі, мандрівки та інші подібні заходи – 83,33%.

Більшість учнів використовує бібліотеку лише для отримання навчальних

підручників (52,78 %; 46,15 %) (відповіді учнів 8,10 класів). Незначна кількість здобувачів освіти користується бібліотекою для самопідготовки, частина учнів взагалі не користується послугами бібліотеки. Батьки (опікуни) (38,36 %) вважають, що учні навчаються, використовуючи відділ електронних освітніх ресурсів, навчальні підручники, систематично позичають літературу для читання (16,67%) інколи використовували читальний зал/ бібліотечний комп'ютер для пошуку потрібної інформації(відповіді учнів 4-го класу), учні навчаються, використовуючи відділ електронних освітніх ресурсів (31,78 %) (відповіді батьків). Отже, адміністрації освітнього закладу та бібліотекарю потрібно врахувати результати дослідження, знайти шляхи для осучаснення бібліотеки, щоб зацікавити здобувачів освіти і заохотити їх до користування бібліотечними ресурсами та фондами.

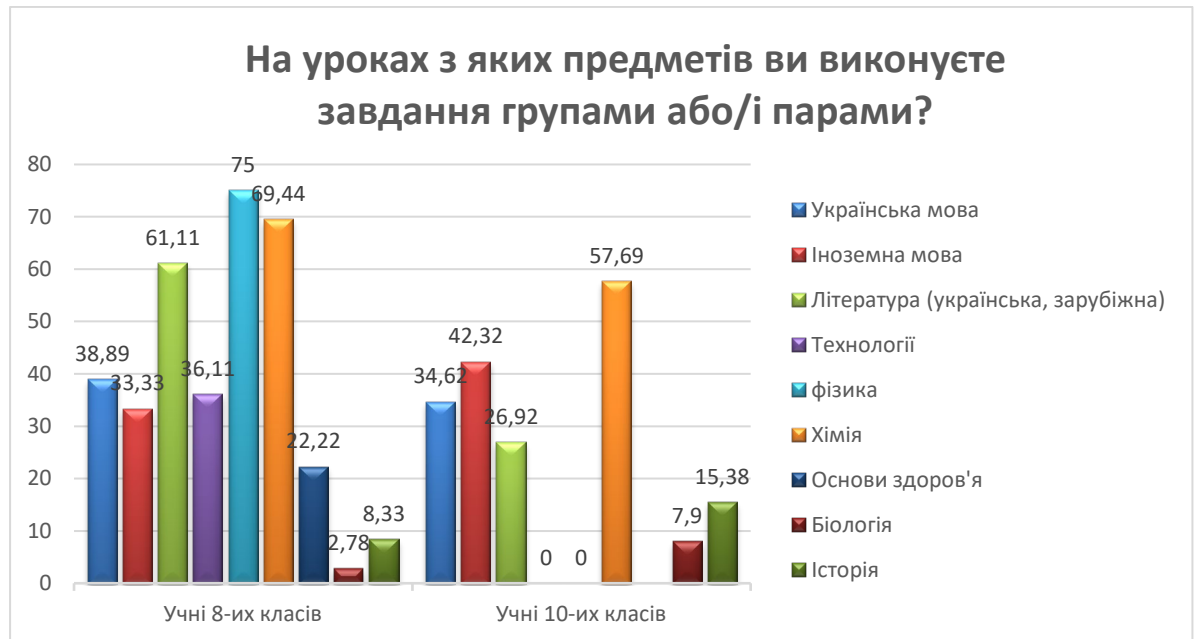
Учням подобається працювати на уроках в парі з кимось чи у групі: так, це цікаво відповіли (учні 4-го класу 54,02 %), учні 8-их класів працюють в парі з кимось чи у групі на уроках:

- Українська мова (38,89 %);
- Іноземна мова (англійська/ французька/німецька (33,33%);
- Література (українська/зарубіжна) (61,11 %);
- Технології (трудове навчання) (36,11%);
- Фізика (75 %);
- Хімія (69,44 %);
- Історія України (8,33 %);
- Основи здоров'я (22,22 %);
- Біологія (2,78%).

Учні 10-их класів:

- Українська мова (34,62 %);
- Література (українська/зарубіжна) (26,92%);
- Іноземна мова (англійська/ німецька) (42,31 %);
- Математика (алгебра/ геометрія (23,08 %);
- Хімія (57,69 %);
- Біологія (7,9);

- Історія України (15,38%);
- Географія (50,00%).

Отже, відповідно до результатів дослідження бачимо, що вчителі на своїх уроках досить активно використовують роботу в парах чи в групах. Педагоги під час навчальних занять та в позаурочний час використовують різні методи, засоби та форми роботи, щоб зацікавити учнів, розбудити в них інтерес до пізнавальної діяльності, пропонують різні види завдань:

- для пари/тріоди:

- регулярно – 30 %;
- інколи – 61,67 %;
- ніколи – 8,33 %.

- для групи учнів (4-6 осіб):

- регулярно – 30,00 %;
- інколи – 66,67%;
- ніколи – 3,33 %.

- на узагальнення:

- регулярно – 61,67 %;
- інколи – 5,00 %.
- ніколи – 33,33%.

- на аналіз та порівняння:

- регулярно – 53,33 %;

- інколи – 43,33%.

- ніколи – 5,3,33%.

- на оцінювання

- регулярно – 51,67 %;

- інколи – 40,00%;

- ніколи – 8,33%.

- на прогнозування:

- регулярно – 26,67 %;

- інколи – 63,33%;

- ніколи – 1,67%.

- творче завдання (есе, роздум, твір):

- регулярно – 41,67%;

- інколи – 55,00 %;

- ніколи – 6,67 %.

- проєкт (дослідження, громадський захід):

- регулярно – 43,33 %;

- інколи – 51,67 %;

- ніколи – 5,00%.

Зважаючи на результати опитування, вчителі-предметники найчастіше використовують завдання на узагальнення, на аналіз та порівняння, на оцінювання, а також пропонують творчі завдання (есе, роздуми, твори тощо).

100 % 8-класників зазначили, що виконують домашні творчі роботи (твір-роздум, есе тощо) лише самостійно, тоді як серед 10-класників таких значно менше – 38,46%, ще 46,15% опитаних відповіли, що це залежить від того, скільки мають часу та з якого предмету домашнє завдання.

Інколи вчителі застосовують завдання для групи учнів (4-6 осіб) чи для пари (тріоди), а також завдання на прогнозування, використовують проєкти (дослідження, громадські заходи) для роботи з учнями, організовують дискусії. Аналізуючи результати опитування серед старшокласників, бачимо, що відповіді респондентів розділилися:

Також 45,83 % четвертокласників стверджують, що їм подобається, як їх навчають вчителі, 45,83 % опитаних частково погоджуються із цим твердженням.

Учні 8-их, 10-их класів (38,89 %, 61,54 %) упродовж минулого навчального року брали участь в експедиціях, екскурсіях, подорожах, організованих з ініціативи або за підтримки вчителів чи батьків. Здобувачі освіти не повною мірою брали участь у спортивних змаганнях (47,22 %; 30,77 % – 8, 10-ті класи),

предметних олімпіадах, конкурсах, турнірах (33,33 %,23,08%) (8, 10-ті класи). Ще незначна кількість учнів зазначили, що займаються у гуртках художньої творчості, музичній школі, відвідують гурток у позашкільному навчальному закладі.

Учні є активними учасниками різних публічних заходів, люблять подорожувати, відвідувати цікаві культурні місця, оглядати пам'ятки культури та історії. У зв'язку із ситуацією, яка склалася у нашій державі (війна рф проти України) здобувачі освіти не мали змоги повноцінно подорожувати, проводити час в походах, експедиціях, екскурсіях тощо.

На запитання «Чи брав (брала) Ти участь упродовж минулого навчального року в експедиціях, екскурсіях, подорожах, організованих з ініціативи або за підтримки вчителів чи батьків?» учні відповіли наступним чином:

Я брав/брала участь в усіх таких заходах, якщо мав/мала таку можливість (38,89% - 8 клас, 61,54 % - 10 клас);

Я долучався /долучалась тільки до окремих заходів, тих, які мене цікавили (23,33 % - 8 клас, 23,08% - 10 клас).

На запитання «Як Ти думаєш, вчителі, які минулого навчального року організовували позаурочні заходи (експедиції, екскурсії, подорожі, дебати, змагання тощо), достатньо дбали, щоб вони були цікавими і потрібними учням?» учні відповіли, що дбали усі, і загалом успішно – 58,33 % (8клас), 50,00 % (10 клас).

Згідно з результатами моніторингового дослідження виховного простору, освітній заклад не повністю задовольняє пізнавальні та розвиткові інтереси своїх вихованців, оскільки більшість учнів мають інші інтереси за межами освітнього закладу, а діючі закладі освіти гуртки та секції учні не відвідують. Тому керівництву закладу освіти потрібно врахувати результати дослідження та віднайти шляхи для урізноманітнення гуртків та секцій, які змогли б зацікавити здобувачів освіти та могли б задовольняти пізнавальні та розвивальні інтереси сучасної молоді.

Показник культуротворчості нижчий від очікуваного тому, що:

- вчителі частково не використовують у своїй роботі сучасні методи навчання: опитані 8, 10-ти класники відповіли, що ні групами, ні парами на уроках не працюють (12,31 %, 5,71 %);
- 55,56 % опитаних 8-класників відповіли, що мають інші інтереси, а тому шкільні гуртки, секції, студії не відвідують;
- 19,23 % 10-класників не брали участі у жодних позашкільних заходах.

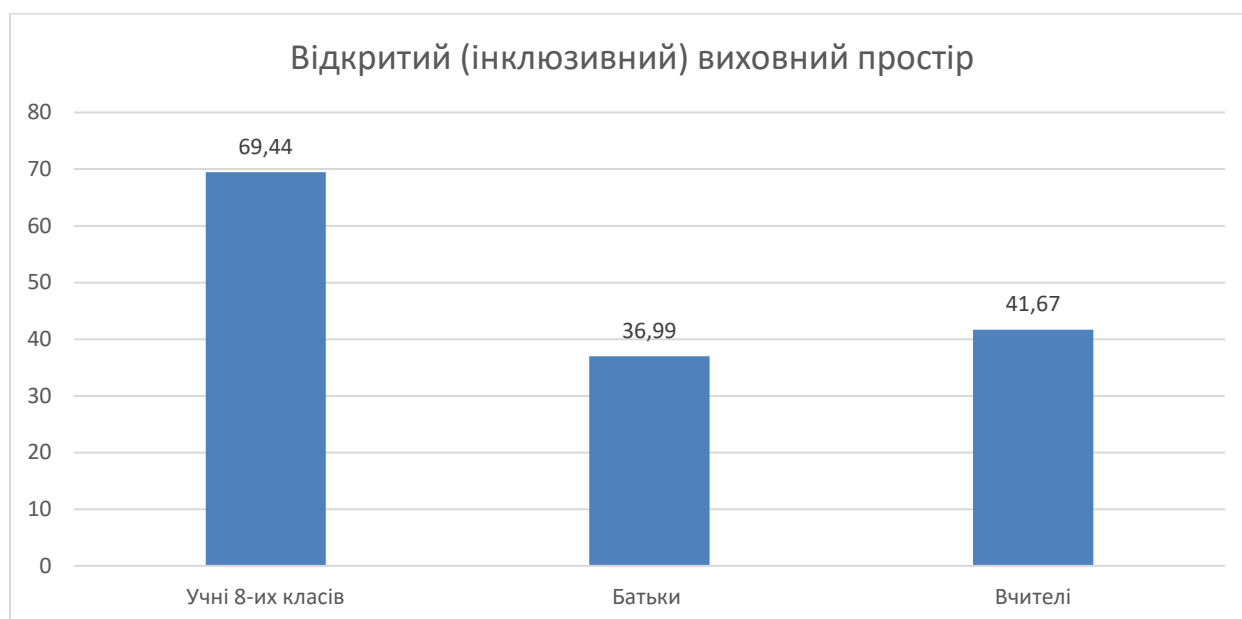
Ключове питання:

В якій мірі створені умови для навчання та виховання дітей з інвалідністю та особливими освітніми потребами та наскільки спільнота закладу освіти відкрита до партнерства, чи заклад освіти є відкритий для діалогу з батьками, громадськістю, із органами влади та самоврядування?

Теза: відкритий (інклюзивний) виховний простір у закладі освіти сформований.

Відкритим (інклюзивним) виховний простір визнали:

- 69,44 % учнів 8-их класів;
- 41,67 % вчителів;
- 36,99 % батьків.

Одним з важливіших факторів, що впливає відкритість простору школи, є залученість батьків у роботу освітнього закладу. Так, батьки наших школярів:

- ініціюють окремі виховні справи, допомагають організаційно (38,76 %);

- частково беруть на себе фінансування та матеріальне забезпечення закладу освіти, запланованих педагогами заходів (37,29 %);
- долучаються до виховних справ, безпосередніми учасниками яких були їхні діти (38,76 %) (відповіді опитаних батьків учнів).

Як видно з результатів анкетування, батьки були активними учасниками шкільного життя закладу освіти, ініціювали і допомагали в організації виховних справ, частково взяли на себе фінансування та матеріальне забезпечення закладу, запланованих педагогами заходів, долучалися до виховних справ, безпосередніми учасниками яких були їхні діти.

Більшість батьків (опікунів) та педагогічних працівників вважають, що учасники освітнього процесу діють як згуртована спільнота, яка розуміє спільну мету (відповіді батьки (опікуни) 46,58%; вчителі 55,00 %), а зі свого боку керівництво Середньої загальноосвітньої школи I-III ступенів №55 м. Львова є відкритим для спілкування, чує учасників освітнього процесу, обговорює проблеми спільноти та допомагає знаходити шляхи для розв'язання цих проблем:

- керівництво закладу відкрите для спілкування (чує учасників освітнього процесу, знаходить час для обговорення проблеми) (52,05 %).
- класний керівник враховує пропозиції батьків (опікунів) (67,12%). · Батьки (опікуни) учнів без побоювань висловлюють власну думку, навіть якщо вона не співпадає з позицією класного керівника, дирекції (60,27 %).
- права батьків (опікунів) як учасників освітнього процесу у закладі дотримані (67,12 %).
- права учнів у закладі захищені (67,12 %).
- рідні учнів поважають права педагогів як учасників освітнього процесу (35,62%).

У закладі освіти створено десять інклюзивних класів, у яких навчається одинадцять дітей з особливими освітніми потребами. Крім того, у закладі освіти обладнана ресурсна кімната відповідними дидактичними засобами для проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з особливими освітніми потребами. Є необхідне обладнання для сенсорної інтеграції, яке чинить

позитивний вплив на розвиток, стабілізацію емоційного стану та відновлення рівноваги: тактильні модулі (піскотерапія) модульні килимки, сенсорні іграшки та м'ячики, крісло-мішок. Важливим є облаштування спортивного куточка для лікувальної фізкультури та реабілітації дитини з ООП. Також у закладі освіти створені команди психолого-педагогічного супроводу, до складу яких входять батьки учнів з особливими освітніми потребами, педагогічні працівники, практичний психолог, соціальний педагог, логопед, медична сестра

Здобувачі освіти школи ставляться до школярів з особливими освітніми потребами так само, як і до інших школярів (70,83 %; 58,33 %, 42,31 % - 4,8, 10 класи).

Відповідно до результатів анкетування, 70,83 % від кількості учнів 4-го класу вважають, що їхні рідні беруть участь в житті школи; 12,05 % - лише питають про погані оцінки; 16,67 % - не беруть участі в шкільному житті закладу.

Згідно з результатами опитування 60 % вчителів стверджують, що керівництво завжди підтримує ініціативи педагогів, заохочує інновації, 31,67% педагогічних працівників вважають, що адміністрація підтримує ідеї вчителів, якщо її схвалюють інші педагоги закладу освіти.

Педагогічні працівники тісно співпрацюють із батьками. Вони інформують їх про важливі аспекти освітнього процесу через доступні канали комунікації, інформують про критерії оцінювання навчальних досягнень учнів тощо.

У закладі освіти сплановані та реалізуються заходи, що передбачають співпрацю педагогів з батьками в різних формах (батьківські збори, індивідуальні зустрічі, психолого-педагогічні консультації, спільноти в соціальних мережах, анкетування тощо), що сприяє налагодженню партнерських взаємин: батьківські збори (обговорення в батьківській спільноті насущних проблем шкільного життя) (71,67%).

- залучення до організації та супроводу туристичних походів, екскурсій, змагань (50% %).
- індивідуальні зустрічі з батьками/опікунами (71,67 %).
- спілкування через засоби електронного зв'язку (телефоном, Skype,

ZOOM тощо) (1,67 %).

- Запрошення батьків на уроки (16,67%)

Згідно з результатами опитування, найчастіше в спілкуванні з батьками класні керівники використовують батьківські збори, проводять індивідуальні зустрічі з батьками (опікунами), або ж залучають їх до супроводу дітей у змаганнях, екскурсіях, туристичних походах тощо.

Отже, у школі досить добре налагоджене спілкування педагогічних працівників із батьками (опікунами).

Відповідно до результатів опитування, більшість батьків (опікунів) – 67,12% вважають, що вчителі підтримують ініціативи батьків щодо облаштування освітнього середовища закладу освіти, 24,66 % батьків (опікунів) обрали варіант відповіді – «Так, але на певних умовах (напр., якщо батьки дають гроші, беруть на себе усю роботу і т. ін.)», 8,22 % батьків (опікунів) стверджують, що педагогічний колектив не допомагає втілювати задумане, проте й не заважає.

Здобувачі освіти нашого закладу освіти займаються волонтерською діяльністю. Щороку учасники освітнього процесу організовують підтримку воїнам ЗСУ. Спільнота школи тісно співпрацює з різними доброчинними організаціями, і учні активно допомагають. Самі учні ініціюють заходи патріотичного спрямування та/або волонтерські акції 45,14 % вчителів). Більшість педагогічних працівників (68,49%) відзначили, що навіть частіше, ніж до повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну мали можливість поспілкуватися із активістами громадських організацій, волонтерами, учасниками бойових дій у російсько-українській війні тощо (учні 10-их класів – 73,08%, учні 8-их класів – 47,22 %). Також учні 8-их (27,77 %), 10-их (7,69 %) класів відповіли, що до пандемії COVID-19 та до повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну такі зустрічі організовувалися частіше.

У школі пропагують волонтерство та організовують різноспрямовані волонтерські акції, ярмарки педагоги підтримують волонтерські ініціативи учнівства (56,67 % вчителів), у школі час від часу проводять волонтерські акції, педагоги організовують зустрічі з волонтерами (25,00 % вчителів).

Отже, відповідно до результатів проведеного анкетування, можна стверджувати, що спільнота школи активно бере участь у волонтерській діяльності, підтримує воїнів ЗСУ, а також тісно співпрацює з доброчинними організаціями. Слід зазначити, що у школі добре налагоджене та підтримується педагогічне волонтерство.

У школі проводяться спільні заходи вшанування пам'ятних дат: тиха акція «Ангел пам'яті», День Соборності, День Конституції, День Незалежності, День Героїв Небесної Сотні та інші. Керівництво закладу також активно долучається до участі та створює умови для формування відкритого освітнього середовища через залучення усіх учасників освітнього процесу до різноманітних суспільно значущих заходів поза межами закладу: фестивалі, екскурсії, відвідування установ культури тощо. Освітній заклад співпрацює із закладами позашкільної освіти: проводяться спільні мистецькі заходи, майстер-класи, засідання творчих груп тощо.

У школі здобувачі освіти мали нагоду поспілкуватися з учнями з інших шкіл: іноді влаштовують спільні події (50,00 % відповіді учнів 4-го класу).

Аналізуючи відповіді старшокласників, бачимо, що більшість учнів (27,68 % – учні 8-их класів, 26,92 % – учні 10-их класів) мали змогу неодноразово спілкуватись та зустрічатись із школярами з інших шкіл. Слід наголосити, що

13,89% з кількості учнів 8-их класів та 11,54 % – з 10-их класів вказали на відповідь «Якось наші школярі ходили/їздили до інших шкіл, а вони – до нас». Крім того, майже 25,00 % (учні 8 класів) та 34,62 % (учні 10 класів) вказали, що «Якісь контакти є, але впевнено сказати не можуть», а також 7,69 % десятикласників стверджують, що окремі учні спілкувались із школярами з інших шкіл, але з особистих причин.

Учасники освітнього процесу школи співпрацюють із громадськими організаціями, організовують різноманітні зустрічі, налагоджують комунікацію із учнями із інших шкіл, волонтерять тощо.

Архітектурну доступність у школі забезпечено звичайним та підйомним пандусом. Проте територія і приміщення закладу освіти не зовсім адаптовані до використання усіма учасниками освітнього процесу. Дверний прохід є не достатньо широким для проїзду візком, майже у всіх навчальних приміщеннях першого поверху є можливість безперешкодно переміщатися; на першому поверсі обладнано інклюзивний санітарний вузол, спеціально обладнаний для осіб з особливими освітніми потребами.

Висновки

Отже, відповідно до проведеного дослідження освітнього середовища у Середній загальноосвітній школі I-III ступенів № 55 м. Львова як виховного простору, можна зробити наступні висновки: колектив закладу освіти працює над створенням безпечного виховного простору. Відповідно до результатів опитування, тепловий та повітряний режим у приміщеннях школи в цілому відповідають санітарним нормам, лише в окремих відповідях прозвучали зауваження щодо якості прибирання приміщень та температурного режиму в зимовий період. Усі респонденти батьківської (опікунської) та педагогічної спільнот погодилися з тим, що здобувачі освіти належним чином ознайомлені з правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій. Медичне обслуговування в освітньому закладі повністю відповідає вимогам. Більшість респондентів вважає, що в школі немає випадків паління цигарок, вживання алкоголю чи наркотиків, однак насторожує той факт, що незначна кількість опитаних респондентів бачили в школі прояви таких явищ.

Освітній заклад ставить перед собою завдання виховання свідомого громадянина, патріота України, забезпечення умов для всебічного розвитку учнів, створення умов для особистісної реалізації в майбутньому, формування системи духовно-моральних цінностей та залучення батьків до співпраці; результати виховання відповідають сучасним потребам української нації, існуючі норми та взаємовідносини між учасниками навчально-виховного процесу є доцільними для національно-патріотичного виховання і є погодженими між усіма учасниками навчально-виховного процесу. Вони є актуальними для нації та місцевої громади, відповідають сучасним потребам українського суспільства. Всі учасники виховного простору є патріотами своєї школи. Відповідно до результатів анкетування, учасники освітнього процесу навчаються і спілкуються українською мовою. Учням властиве шанобливе ставлення до державних символів України, Героїв України, відомих історичних постатей тощо. Діти вміють вести себе при вшануванні державної символіки, але заходи, які проводяться в школі, не завжди подобаються всім учням. Позитивним є те, що серед учнів школи немає проявів знущання над

тваринами. Насторожує те, що діти визнають факти проявів вандалізму, бійок між дітьми, вживання учнями лайливих слів, зриви уроків.

Спільнота школи сформована. В цілому в школі панує сприятливий психологічний клімат, між учасниками освітнього процесу складаються товариські і довірливі взаємини, спільнота закладу дотримуються норм моралі, реалізується демократичний принцип управління, активно працюють методичні професійні спільноти закладу освіти, органи батьківського та учнівського самоврядування, однак, прозвучали поодинокі зауваження щодо взаємин адміністрації закладу освіти з педагогічним колективом. На думку більшості вчителів та батьків, система оцінювання в школі є прозорою, однак, є кілька учнів, які вважають оцінювання не завжди справедливим.

У педагогічному колективі проводяться заходи для подолання наявних проблем виховного простору школи, активно використовуються усі можливі методи та прийоми, щоб вони були ефективними. Взаємовідносини відповідають обласному стандарту виховного простору. Разом з тим, незначна кількість опитаних респондентів визнали, що виховний простір школи не є цілком демократичним.

У виховному просторі школи панують взаєморозуміння, взаємоповага, хоча і трапляються проблеми у міжособистісних стосунках, проте вони не є системними, конфлікти є нечасті та вирішуються в результаті активної взаємодії, із залученням батьків, практичного психолога та врахуванням інтересів конфліктуючих сторін.

Учнівське самоврядування відіграє важливу роль для розвитку і підтримки лідерської та громадської активності молодого покоління, розвитку ініціативності та самореалізації. Пропозиції та побажання представників учнівської спільноти були враховані при складанні виховної програми школи. До участі у класних, загальношкільних та міських заходах залучаються учні різних вікових категорій та їх батьки (опікуни). У розробці виховної програми школи були задіяні усі учасники виховного простору. Спільними побажаннями усіх учасників виховного простору школи є те, щоб здобуті знання і вміння допомогли дітям досягти успіху, щоб школа навчила дитину

спілкуватися, налагоджувати потрібні соціальні зв'язки.

Хотілось би, щоб усі батьки брали участь у таких заходах, проте частина з них уникає співпраці в організації виховної роботи школи.

Заплановані у виховній програмі школи заходи є ефективні. Учні відзначили, що їм найбільше запам'яталися такі заходи: патріотичний флешмоб, круглий стіл «Що значить бути патріотом», тематичні уроки мужності «Захисти України- обов'язок громадянина», родинне свято «Мама, тато і Я – спортивна сім'я»; фестиваль патріотичної пісні; флешмоб «Діти – янголи миру»; свято Миколая; благодійні ярмарки та багато інших. Ці виховні справи сприяють формуванню здорового способу життя, виховують свідомого громадянина, патріота своєї землі, забезпечують всебічний розвиток особистості.

У школі не на достатньому рівні забезпечується розвиток творчого потенціалу всіх суб'єктів виховного процесу, оскільки значна кількість учнів відповіли, що їх не цікавлять жодні зі шкільних гуртків чи секцій. Тому адміністрації освітнього закладу потрібно звернути увагу на розширення кола гуртків.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Адміністрації школи :

- дообладнати ресурсну кімнату відповідними дидактичними засобами для проведення корекційно - розвиткових занять із дітьми з особливими освітніми потребами;
- клопотати перед відділом освіти про виділення фінансування для капітального ремонту і модернізації бібліотеки, створення читального залу, проведення капітального ремонту актового та спортивного залів (початкова школа);
- покращити інформування учасників освітнього процесу про критерії оцінювання результатів навчання.

Заступнику директора:

- постійно тримати на контролі відвідуваність учнями школи розглянути на засіданні педагогічної ради питання стану відвідування учнями навчальних занять .

Вчителям-предметникам :

- Включати коротку інформацію про неприпустимість плагіату і можливі санкції за нього до методичних матеріалів з навчальних дисциплін;
- більше звертати увагу учнів на дотримання ними принципів академічної доброчесності;
- робити акценти на важливості самостійного виконання робіт для особистого розвитку, формування самостійності та критичного мислення;
- створювати такі завдання, які б зацікавили дітей та спонукали їх до самостійного виконання цих завдань, а також унеможливлювали списування;
- акцентувати увагу учнів на дотриманні учнями норм законодавства України про авторське право і суміжні права.

Практичному психологу

- спільно з батьками проаналізувати ситуацію щодо ставлення учнів до вандалізму, бійок, лихослів'я аби запобігти їх проявів у повсякденному житті;
- організувати заходи із залученням лікарів, працівників правоохоронних

органів, які допомогли б учням зрозуміти шкідливість паління цигарок, вживання алкоголю і наркотиків;

- навчати учнів методам самооцінки і стану контролю стану і рівня здоров'я тощо.

Класним керівникам

- залучати учнів до планування, обговорення та проведення виховних справ, враховувати їх думку щодо доцільності і форми проведення пропонованих заходів;

- формувати уявлення у здобувачів освіти про небезпечність вживання алкоголю, наркотиків, куріння; і вплив їх на організм підлітків;

- формувати в учнів сталої мотиваційної установки на здоровий спосіб життя, як провідної умови збереження і зміцнення здоров'я.